

**Kutatási jelentés
a Spirál-víznyelőbarlang (4120-130)
2022. évi kutatásáról**

Készítette: Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület
Mecseki Karsztkutató Csoport
7629 Pécs, Komlói út 94.-98.

Írta és szerkesztette: Glöckler Gábor
Csoportvezető és felelős kutatásvezető
(ig.sz.:206)

Összefoglalás

Barlang neve: **Spirál-víznyelőbarlang**
Kataszteri száma: **4120-130**
A kutatással érintett barlangszakasz (ok): Szifon-elágazás

A vagyonkezelői hozzájárulás jogosultja:

Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület

Mecseki Karsztkutató Csoport

7629 Pécs, Komlói út 94.-98.

Vagyonkezelői hozzájárulás kibocsátója, száma:

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

7625 Pécs, Tettye tér 9.

Ügyiratszám: **DDNPI / 507-4 / 2021**

Vagyonkezelői hozzájárulás lejárata: **2024. december 31.**

Jelentés időszaka: **2022. január 01 – 2022. december 31.**

Kutatásvezető: **Glöckler Gábor**

Lakcím: 7632 Pécs, Enyezd u. 19.

Kutatásvezetői igazolvány száma: 206

A barlang hossza és vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor (a jelentési időszakra vonatkoztatva):

Hossz: 1501 m

Mélység: – 83 m

Magasság: 0 m

A kutatás során talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése:

0 m

Nem történt új barlangszakasz feltárása.

A jelentés lezárásának időpontja: *2022. december 31.*

A jelentést összeállította: **Glöckler Gábor Csoportvezető / Kutatásvezető**

Mellékletek: 1. számú melléklet: Kutatási Naplók
2. számú melléklet: Mérési jegyzőkönyv

A kutatás célja a Spirál-barlang feltárása, új barlangjáratok megismerése.

A Vízfő-barlang vízgyűjtő rendszeréhez tartozó Spirál-barlangban szokatlanul erős légmozgás, huzat tapasztalható, melynek forrása még ismeretlen, nehezen meghatározható. Ennek alapján feltételezzük, hogy még jelentős méretű ismeretlen barlangjárat húzódik az ismert járatok szomszédságában.

2022-ben a Harcsa-járat bontását, a barlang sok járatában még hiányzó térképezési poligonok elkészítését terveztük.

2022-ben a barlangban 7 alkalommal folytak munkálatok.

Sajnos az eltervezett kutatási és térképezési feladatokat a barlangban megjelent CO₂ gáz koncentrációja nagymértékben akadályozta illetve megghiúsította.

A Spirál-barlang két évtizeden keresztül közismerten jó minőségű levegője 2020-ban kezdett megváltozni. Ekkor tapasztaltunk először légzési nehézséget, kimerültséget a barlang legalsó részeiben. A problémáinkat a Covid19-pandémiával magyaráztuk, a vírusfertőzés utáni állapotnak gondoltuk.

Azonban éppen ebben az évben, 2020-ban, bontottuk ki a Szifonelágazás (-77 méter) felett nyíló Harcsa-járatot, melynek kutatása a mai napig is tart.

2022. január közepén beszerzésre került egy **VOLTCRAFT CM-100 CO₂** gázmérő műszer, melynek a mérési határa **9999 PPM**.

Ezzel a műszerrel történő mérésre nem került sor, mert április elején bejelentkezett barlangtúrára a budapesti **Tolerancia Barlangkutató Egyesület**, akik egy széles spektrumú CO₂ mérőműszert is hoztak magukkal.

Április 9.-én az ANALOX ASPIDA CO₂ műszerrel már nem sokkal a felszín alatt **1,6 %-s** széndioxid szintet mértek!

Ez a szint már magasan az általunk vásárolt műszer mérési határa felett van!

A barlang 17 pontján került sor CO₂ mérésére.

A légnymási adatokat a Pécs-Árpádtető meteorológiai állomás adataiból vettük.

Április elején a 17 mérésből három ponton közelíti meg a CO₂ gáz a 3 %-s szintet, valamint hét helyen mértünk 2 %-nál magasabb koncentrációt.

A részletes mérési jegyzőkönyv mellékelve.

Sajnos egy ilyen méréstartományú műszer megvásárlása meghaladja a lehetőségeinket.

A szűk Harcsa-járat jelenlegi végpontjából sikerült egy igen nagy kőtömböt kiemelni. A kőtömb mérete arra enged következtetni, hogy az még egy ismeretlen, de nagyterű járatból esetleg kürtöből hullhatott le és gördült be a Harcsa-járat mostani szakaszába. A továbbjutás továbbra is nagy kőtömbök zárják el. Azonban a kövek és a szálkő találkozásánál több méterre előre látni.

A 2023-s évben is ennek a járatnak a kibontásán dolgoznánk.

Pécs, 2023. február 01.

.....
Gál György
Csoportvezető helyettes

.....
Glöckler Gábor
Csoportvezető / Kutatásvezető

.....
Kis Varga István
Elnök
Pécs-Baranyai Origóház Egyesület

1. számú melléklet: Kutatási Naplók

1. Kutatási Napló Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoportja Spirál-barlang 4120-130

Dátum: 2022. április 09.

Időjárás: borús

Leszállás: 10:20 Felszín: 14:20

Résztevők: Klement András vezetésével, TOLERANCIA Barlangkutató Egyesület

Terv:

Túra útvonala körtúra: Tízes-aknából a Felső-hasadékön keresztül a Sárga-akna és a Szürke-kürtő kötélpályáján érnek le a Spirálszíve-terembe, a kötélpályán felmászva a Harang-kürtőben végeznek méréseket, majd a Vizes-ágon keresztül a Nagy-Szakadék létrasorán át Előd-terem és Tízes-akna, felszín.

CO2 mérése a barlang különböző pontjain.

A **Tolerancia B.E.** által hozott **Analox Aspida műszerrel CO2** mérése a barlangban.

A bejárat után nem sokkal már jelezték a résztvevők, hogy rossz a levegő minősége. A Felső-hasadékba érkezve már többen nem érezték jól magukat. **A műszer itt 2,79 % Co2 szintet mért!** Mivel innen a járat kizárólag kötélpályán járható, a túra vezetői a visszafordulás mellett döntöttek. Előtte még András a kötélpályán leereszkedve elvégzett néhány mérést és visszamászott a csoporthoz. Felérve a Tízes-aknába, a főjáraton, a Nagy-Szakadék létrasorán lemászva értek el a Spirálszíve-terembe. Útközben András lemászott a Hosszú-terembe mérni. Sajnos a visszajutás a Hosszú-terem szűkületén nagyon kimerítő volt. **A magas CO2 miatt a 3 méteres út megtételéhez 15 percre volt szükség!** A barlang további részeiben is igen magas CO2 mértek. Mérési jegyzőkönyv mellékelve.

2. Kutatási Napló   **Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoportja**
Spirál-barlang 4120-130

Dátum: 2022. június 01.

Időjárás: Napos, száraz 26 °C

Leszállás: 16:22   **Felszín:** 19:55

Résztevők: Glöckler Gábor, Klement András, Németh Kornél, Nagy Tibor

Terv:

A Harcsa-járat bontása.

Lefelé menet semmiféle légzési nehézséget nem éreztünk. Viszont szokatlanul melegnek éreztük a barlang levegőjét. A Harcsa-járat kürtőjébe bemászva, azonban már minden egyes méter felmászás után zihálva kellett szünetet tartani. **Kifelé jövet már minden tíz méter felfelé mászás 10 perc megállást és zihálást követelt.** Mivel beülő volt rajtunk kantárral, a létrába biztosítva tudtunk pihenni.

Sajnos hiányzik a mérőműszer.

---

3. Kutatási Napló   **Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoportja**
Spirál-barlang 4120-130

Dátum: 2022. június 03.

Időjárás: Napos, száraz 26 °C

Leszállás: 11:10   **Felszín:** 14:55

Résztevők: Glöckler Gábor, Balogh Krisztián, Németh Kornél, Glöckler Tamás

Terv:

A Harcsa-járat bontása.

Lefelé menet a szokatlanul meleg-érzet jelezte a levegő rossz minőségét. Fejfájás senkinél nem jelentkezett. A megszorult köveket szedtük ki a járatból. Felfelé jövet a szokásos zihálás, mászási szünetek tartása.

---

4. Kutatási Napló Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoportja
Spirál-barlang 4120-130

Dátum: 2022. június 04.

Időjárás: Napos, száraz 26 °C

Leszállás: 11:22 **Felszín:** 13:25

Résztvevők: Glöckler Gábor, Glöckler Tamás, Balogh Krisztián, Klement András

Terv:

A Harcsa-járat felmérése.

A járatba felmászni, majd méréseket végezni a műszerekkel, nem maradt erőnk, a magas CO2 miatt nem tudtuk kimászni a kürtőt.

---

5. Kutatási Napló Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoportja
Spirál-barlang 4120-130

Dátum: 2022. augusztus 20.

Időjárás: Felhős, száraz 24 °C

Leszállás: 10:45 **Felszín:** 14:25

Résztvevők: Németh Kornél, Nagy Tibor, Balogh Krisztián, Klement András

Végig ziháltuk a kutatási napot. A Harcsa-járatból sikerült kiszedni egy megszorult kötömböt, amely elzárta a továbbjáratot. Sajnos a kő mögött csak elszűkülő járat látszik. Sikerült kimászni a Harcsa-kürtőt. A kürtő csak 7 méter magas lehet, és igen szűk keresztmetszetű. A tetejében két lyuk látszik, a nagyobbik kb. 40 cm körüli átmérőjű felülről bejövő járat. Ebből a járatból szokatlanul hideg levegő áramlik le. Sajnos a levegő minősége nagyon rossz, a CO2 igen magas lehet. A kürtő tetejébe kötelet erősítettünk, ami a bejövő járat alatt alig 80 cm-re került rögzítésre.

Mégsem maradt erőnk a magas CO2 miatt, hogy bemásszunk a karnyújtásnyira lévő, feltehetőleg kürtőbe vezető nyílásba.

A Jobb-oldali vizes-ágba is lemásztunk, de már a Vízeséses-terembe nem jutottunk el, mert a CO2 itt már olyan magas szintet ért el, hogy hasmenés-szerű tüneteket, alhasi izomtónus kiesést okozott, így a barlang mielőbbi elhagyása mellett döntöttünk.

---

6. Kutatási Napló Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoportja
Spirál-barlang 4120-130

Dátum: 2022. augusztus 30.

Időjárás: Felhős, enyhe záporok 24 °C

Leszállás: 16:20 **Felszín:** 19:45

Résztvevők: Glöckler Gábor, Dr. Jakab-Péter Kinga, Németh Kornél

A Harcsa-kürtő kimászását és fotódokumentáció készítését terveztük. Azonban a magas széndioxid szint újra megakadályozta a nagy erőfeszítéssel járó mászást.

A Harcsa-járat bejáratában meggyújtottam egy öngyújtót, és igen érdekes jelenséget tapasztaltunk: Az öngyújtó lángja a magas CO2 szint miatt, a gáz kiömlőnyílása felett kb. 4 -5 cm-rel égett!

A Nagy-Szakadékban viszonylag jó minőségű volt a levegő, a felfelé mászás sem okozott különösen nagy megterhelést. A Jobb-oldali vizes ágban a Mész-tufa-gátaknál viszont igen erősen érezte magát a CO2. Több megállással és igen erőteljes zihálással jutottunk csak át. A Spirálszive-teremben is jobb volt a levegő az elmúlt egy évben tapasztaltnál képest, azonban ez még mindig messze elmaradt a régről ismert és megszokottól. A Vizeses-terem tetejére felérkezve (a vizes-ágon át másztunk fel), pihenés (zihálás) közben két távoli hatalmas omlás, erős csattanás hangját hallottuk. Hasonló volt, mintha a felszínen valaki lecsapta volna a bejárat ajtóját. De ennek a hangja nyilván nem hallatszott volna el ideáig. Felfelé menet, a Nagy-Szakadék létrasora előtti pihenőnk alatt, fentről kicsi kövek, kavicsok zuhantak alá. Ezért erőltetett menetben másztunk fel a felszínre.

---

7. Kutatási Napló   Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoportja **Spirál-barlang 4120-130**

Dátum: 2022. szeptember 10.

Időjárás: Felhős, napos 28 °C

Leszállás: 10:25   **Felszín:** 17:05

Résztevők: Glöckler Gábor, Almási Zsófia, Klement András, Glöckler Tamás, Nak Péter, Nagy Tibor

Térképkészítéshez a poligon felmérését terveztük.

A Harcsa-járat bejárat szakaszát sikerült összekötnünk a Szifonelágazás fix mérési pontjával.

Azonban a jelentős légzési nehézség miatt már nem vállalkoztunk a Harcsa-kürtő kimászásához, a kürtő megerőltető poligonos felméréséhez.

Bejárást végeztünk a vizes-ágon keresztül a Spirálszive-terembe.

Sajnos a zihálás, melegedés, légzési nehézség és verejtékezés változatlan mértékű.

2. számú melléklet: Mérési jegyzőkönyv

Spirál-víznyelőbarlang 4120-130			
2022. április 09. Légnyomás: 1005 hPa			
A műszer típusa: ANALOX ASPIDA			
	A mérés helye:	Mélység: m	CO2: %
1.	Előd-terem	-24	1,53
2.	Szaniszló-akna alja	-57	1,74
3.	Gyuri-átjáró	-73	2,01
4.	Hosszú-terem	-74	2,04
5.	Régenvárt-terem	-63	1,83
6.	Ingókő-terme	-64	1,78
7.	Spirálszíve-terem, Madáritatók	-55	1,78
8.	Harang-kürtő bejárata	-37	2,01
9.	Harang-kürtő omlás, ablak	-37	1,88
10.	Harang-kürtő hasadéka, Csavart cseppkő, Asztallap	-28	1,83
11.	Vízeséses-terem aljzat, a vödörnél	-77	2,28
12.	Jobb-oldali vizes ág, Mésztofagátak	-76	2,16
13.	Bal-oldali vizes ág, Rókalyuk bejárata	-82	2,10
14.	Szifon-elágazás, Harcsa-járat bejárata	-70	2,06
15.	Felső-hasadék, aljzat	-27	2,79
16.	Sárga-akna, aljzat	-36	2,67
17.	Szürke-kürtő, alsó oldaljárat	-41	2,68

Felmérte és a jegyzőkönyvet vezette: Klement András (M.K.Cs.)

A légnyomási adat a Pécs-Árpádtető meteorológiai állomás adata.